



# Jaarverslag 2020

## Netwerk Palliatieve zorg Eemland

Marjan Hoeijmakers, netwerkcoördinator  
Vastgesteld 22 april 2021





## Inhoud

Inleiding.....	3
1. Coördinatie van (het Netwerk) Palliatieve Zorg Eemland.....	4
Doelstellingen - resultaten.....	4
2. Versterking netwerkstructuur en governance.....	4
Doelstellingen – resultaten .....	4
3. Deskundigheidsbevordering .....	6
Doelstellingen - resultaten.....	6
4. Communicatie: informatie en profilering .....	7
Doelstellingen - resultaten.....	7
Bijlage 1. Begroting en realisatie NPZ Eemland 2020 .....	9

## Inleiding

In 2020 heeft het NPZ Eemland wederom subsidie verkregen van het ministerie van VWS voor zijn activiteiten. In de subsidieaanvraag staan vier hoofdactiviteiten van het netwerk vermeld:

1. Coördinatie van (het netwerk) palliatieve zorg
2. Deskundigheidsbevordering van professionals en vrijwilligers in de zorg
3. Versterking structuur en governance van het netwerk
4. Continue communicatie en informatie

De subsidie moet al begin juni aangevraagd worden. Dit is ongelukkig omdat wat nodig is in de regio in het komende jaar dan nog niet helemaal helder is. Het activiteitenplan 2020 omvat daarom meer dan wat in de subsidieaanvraag staat.

Dit jaarverslag is een verantwoording over het gebruik van de subsidie in 2020. Het dient verder ter informatie van de stuurgroep van het NPZ Eemland en andere belangstellenden. Het is ook bedoeld om te evalueren en zo tot verbeterpunten te komen.

2020 was in alle opzichten een bijzonder jaar. In maart verraste Covid-19 ons. De palliatieve zorg raakte wat samenwerking tussen de lidorganisaties betreft uit de aandacht. Maar tegelijkertijd bracht het virus het belang van goede palliatieve zorg sterk onder de aandacht, in het bijzonder het gesprek over de laatste levensfase. In ieder geval gooide de nieuwe situatie roet in het eten van verschillende geplande activiteiten.

Elk hierna volgend hoofdstuk gaat per hoofdactiviteit uit de subsidieaanvraag in op wat wel en niet mogelijk bleek in 2020 en welke resultaten gerealiseerd zijn. In schuinschrift staan de doelstellingen geformuleerd, daaronder wat de realisatie is en hoe dat verliep. Bijlage 1. presenteert de realisatie van de door VWS goedgekeurde begroting 2020.

Hoewel dit jaarverslag er niet expliciet op ingaat, was het NPZ Eemland ook in 2020 eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de subsidie Geestelijke Verzorging Thuis. De verantwoording over het gebruik van deze subsidie staat in een separaat rapport aan VWS.

## 1. Coördinatie van (het Netwerk) Palliatieve Zorg Eemland

Coördinatie is de centrale taak van het NPZ en tegelijkertijd het leeuwendeel van het werk van de netwerkcoördinator. Het gaat vooral om:

In algemene zin kunnen alle andere, hierna volgende activiteiten onder de noemer van coördinatie geschaard worden.

### Doelstellingen - resultaten

1. *Palliatieve zorg in de regio Eemland is van goede kwaliteit; ontvangt met regelmaat innovatieve impulsen vanuit het netwerk en lidorganisaties werken aantoonbaar samen*

Deze doelstelling hebben we niet kunnen toetsen wat betreft de kwaliteit van de geboden palliatieve zorg. De corona crisis die alle lidorganisaties het hoofd hebben moeten bieden heeft niet voor meer onderlinge samenwerking gezorgd in dit netwerk. Daar waren andere samenwerkingsverbanden voor aangewezen. Het hospiceoverleg heeft in dit kader wel voor meer uitwisseling en afstemming tussen de vijf hospicevoorzieningen in de regio gezorgd.

2. *Het netwerk kent een adequate structuur en functioneert o.b.v. de adviezen van de nationale denktank netwerken palliatieve zorg 2.0 (zie hoofdstuk 2)*
3. *Professionals maken gebruik van het scholingsprogramma van het NPZ Eemland (zie hoofdstuk 3)*
4. *Het publiek vindt actuele informatie over de mogelijkheden van PZ in de regio o.a. op de website en in de regiogids van Pal voor u. (zie hoofdstuk 4)*
5. *Het netwerk is beter bekend en zichtbaar (via sociale media, zie hoofdstuk 4)*
6. *De netwerkcoördinator (en de mogelijkheden van het netwerk) is bekend bij de lidorganisaties en de coördinator is ondersteunend betrokken bij de implementatie van het kwaliteitskader PZ*

In de eerste periode van de coronacrisis heeft de netwerkcoördinator groepen bij elkaar gebracht van Specialisten Ouderengeneeskunde en gespecialiseerd verpleegkundigen PZ om met elkaar maatregelen en specifieke situaties te kunnen bespreken. Daarna verdween deze behoefte weer en was de aandacht vooral intern gericht.

Twee lidorganisaties zijn in 2020 voorbereidingen gestart om de zelfevaluatie PZ uit te voeren. De netwerkcoördinator is voor advies gevraagd. Door de coronacrisis zijn deze initiatieven nog niet uitgevoerd.

## 2. Versterking netwerkstructuur en governance

In 2020 heeft het netwerk stevig doorgewerkt aan verdere versterking van de structuur en governance van het netwerk en heldere samenwerkingsafspraken tussen de lidorganisaties. Doel is het formaliseren van de samenwerking; het bevorderen van de participatie van de lidorganisaties; en een hogere organisatiegraad van het netwerk.

### Doelstellingen – resultaten

1. *Een heldere, adequate structuur en governance van het NPZ Eemland op basis van de uitgangspunten geformuleerd in het meerjarenplan 2020-2022*

Het hele jaar 2020 is gewerkt aan de ontwikkeling van een adequate en toekomstbestendige netwerkstructuur en governance met bijhorend samenwerkingsconvenant (zie onder 2). Hiervoor is informatie uit andere netwerken in het land opgehaald, zijn gesprekken gevoerd met leden van de

stuurgroep en later de lidorganisaties. In mei is een nieuwe netwerkstructuur vastgesteld, bestaande uit: werkgroepen, een netwerkoverleg, een stuurgroep en een bestuurlijk overleg. De taken en verantwoordelijkheden, wie lid is van deze geledingen en de verbindingen er tussen zijn beschreven. Ze maken integraal deel uit van het samenwerkingsconvenant.

*2. Minder vrijblijvende samenwerking tussen de lidorganisaties o.b.v. vastgelegde afspraken in een samenwerkingsconvenant*

Na het bouwen van de nieuwe netwerkstructuur is een samenwerkingsconvenant opgesteld met een aantal vertrekpunten, de netwerkstructuur, toelatings- en lidmaatschapscriteria en een financiële paragraaf. Het samenwerkingsconvenant, in concept, is in het najaar van 2020 door de netwerkcoördinator besproken met alle 24 lidorganisaties. Deze gesprekken hebben grotendeels digitaal plaatsgevonden. Zeventien zijn vanaf 2021 lid gebleven. Na enige aanpassingen is het samenwerkingsconvenant in december door de stuurgroep vastgesteld en akkoord bevonden door de bestuurders van betrokken organisaties. In 2021 zal blijken welk verschil deze ontwikkeling in de praktijk maakt.

*3. Een meerjarenplan is vastgesteld*

Het NPZ Eemland heeft voor de periode 2020-2022 een meerjarenplan 'In het Hart van Palliatieve Zorg' vastgesteld. Dit meerjarenplan beschrijft twee sporen: A. een adequate en levend(ig)e netwerkstructuur en B. een inhoudelijke focus door te kiezen voor speerpunten uit het kwaliteitskader palliatieve zorg (PZ) en ervaren knelpunten in de regio. Het jaarlijkse activiteitenplan en uitvoering is hierop gebaseerd.

In 2020 waren de speerpunten: markering en proactieve zorgplanning (uit de acht essenties van PZ) en transmurale samenwerking in de palliatieve zorg

*4. Actieve participatie in bovenregionale samenwerking (Consortium PZ Septet)*

De netwerkcoördinator is lid van het COT (Coördinatie Team) van Consortium Septet. Dit team heeft maandelijks overleg. In het COT werken vijf netwerken samen in met name de onderzoeksprojecten uit het Nationaal Programma Palliatieve Zorg. In 2020 is de eerste fase van dit programma afgesloten en zijn geen nieuwe projecten meer gestart. Er is vooral gewerkt aan afronding en naar kansen voor implementatie. De samenwerking is sinds de invoering van Geestelijke Verzorging Thuis en de subsidieverlening daarvoor aan de netwerken ook hierop gericht geweest. Dit heeft in juli 2020 geleid tot de oprichting van een koepel van drie Centra voor Levensvragen: Eemland, Rivierengebied en NW Veluwe.

*5. Deelname in een wetenschappelijk onderzoek dan wel een innovatief project (landelijk of door Septet geïnitieerd) door ten minste twee lidorganisaties*

Hospice Nijkerk heeft in de praktijkronde van het Palliatie programma van ZonMw (m.b.v. de netwerkcoördinator) subsidie verworven om CURA in te voeren. CURA is een vorm van moreel beraad. Het biedt laagdrempelige en op gestructureerde wijze ondersteuning bij moreel lastige situaties in de palliatieve zorg. Wanneer je twijfelt over wat het goede is om te doen.

In het hospice zijn in 2020 de drie coördinatoren van vrijwilligers en een verpleegkundige opgeleid tot ambassadeur. Zij zijn de gespreksleider bij de stapsgewijze bespreking van een concrete casus tijdens al bestaande overlegmomenten en trainingen van de medewerkers.

Het project vindt plaats met onderzoekers van het VUmc en Amsterdam UMC

### 3. Deskundigheidsbevordering

Het NPZ Eemland maakt elk jaar een uitgebreid programma met scholingsactiviteiten voor professionals en soms ook vrijwilligers in de palliatieve zorg. Het programma loopt gelijk aan het kalenderjaar. Voor 2020 zijn uit de essenties van het kwaliteitskader palliatieve zorg twee speerpunten gekozen. Dit zijn markering en proactieve zorgplanning (ook wel ACP Advanced Care Planning genoemd).

#### Doelstellingen - resultaten

1. *Een goed afgewogen en georganiseerd scholingsprogramma passend bij de essenties van het kwaliteitskader PZ en de behoefte in het werkveld*

In 2020 is voor het scholingsprogramma in de regio voor het eerst gewerkt met een aantal concrete uitgangspunten. Deze waren:

- a) De scholingsactiviteiten ondersteunen deskundigheidsbevordering van professionals in de zorg op het gebied van markering en proactieve zorgplanning
- b) We bieden de scholingsactiviteiten gedifferentieerd aan voor verschillende doelgroepen. Voor zorgprofessionals, passend voor verzorgenden en verpleegkundigen, en voor vrijwilligers. Als een onderwerp zich leent om aan alle groepen samen te presenteren gebeurt dat ook.
- c) Waar mogelijk sluiten we met de scholingsactiviteiten aan bij al bestaande of geplande scholingen bij de leden van het netwerk en onze samenwerkingspartners zoals de huisartsen coöperatie Eemland
- d) We gebruiken verschillende locaties (bij netwerkleden)
- e) We bekijken of we bij de scholingsactiviteiten van het netwerk en van die van de leden ondersteunende materialen kunnen aanbieden.
- f) We zoeken naar mogelijkheden van leren in de praktijk voor verschillende doelgroepen

Deze uitgangspunten zijn inderdaad gebruikt om een gedifferentieerd programma op te stellen. Uiteindelijk is dit bij de uitvoering slechts ten dele gelukt omdat corona roet in het eten gooide.

2. *Beoogd: 90% van de activiteiten uit het scholingsprogramma zijn gerealiseerd*

Slechts de helft van de scholingsactiviteiten is tot uitvoer gekomen. Vanaf half maart tot aan de zomervakantie zijn alle onderdelen geannuleerd. In het najaar hebben drie scholingen digitaal plaatsgevonden. Zie tabel 1. hieronder. In totaal hebben ongeveer 100 verpleegkundigen en verzorgenden aan een scholingsactiviteit deelgenomen.

3. *Intervisie bijeenkomsten voor in PZ gespecialiseerde professionals, en andere vormen van leren in en van de praktijk (uitproberen)*

In november heeft voor het eerste een casusbespreking plaatsgevonden van gespecialiseerd verpleegkundigen (12) uit het ziekenhuis, wijkverpleging en hospices onder begeleiding van een specialist oncologie. Deze groep gaat in 2021 verder.

4. *Differentiatie van scholingsactiviteiten aan verschillende doelgroepen*

Differentiatie van het aanbod voor verschillende doelgroepen heeft inderdaad plaatsgevonden. Zie tabel 1. hierna.

Tabel 1. Kalender en gerealiseerde scholingen NPZ Eemland 2020

Onderwerp	Datum in 2020	Doelgroep	Bijzonderheden
Advanced Care Planning	27 februari	Verpleegkundigen (32 deelnemers)	Plaatsgevonden
Start van palliatieve zorg	3 maart	Verzorgenden (30 deelnemers)	Plaatsgevonden
Palliatief redeneren	26 maart	Verpleegkundigen (16 deelnemers)	Plaatsgevonden in november
Gebruik van de signaleringsbox palliatieve zorg	31 maart	Verzorgenden	Geannuleerd
Sterven in verschillende culturen	16 april	Zorg professionals en -vrijwilligers	Geannuleerd
Zorg voor de zorgende	14 mei	Zorg professionals en -vrijwilligers	Geannuleerd
Palliatieve zorg in gezinnen met kinderen	9 juni	(wijk)verpleegkundigen	Geannuleerd
Start van palliatieve zorg	17 sept.	Verzorgenden (5 deelnemers)	Plaatsgevonden
Advanced Care Planning	22 sept.	Verpleegkundigen (16 deelnemers)	Plaatsgevonden
Thema m.b.t. Internationale Dag van de PZ	12-16 okt.	Zorgprofessionals, -vrijwilligers en publiek	Geannuleerd
Vrijwillig levenseinde	november	Zorg professionals en -vrijwilligers	Geannuleerd

#### 4. Communicatie: informatie en profilering

Het verzorgen van een continue informatiestroom loopt als een rode draad door de activiteiten van het Network Palliatieve Zorg. De informatie is gericht op 'het publiek'; patiënten, naasten, geïnteresseerden en gericht op professionals en vrijwilligers; zij die 'zorgen' voor de patiënt en hun naasten. De informatie is bijeen gebracht op de website van het netwerk [www.netwerkpalliatievezorg.nl/eemland](http://www.netwerkpalliatievezorg.nl/eemland). Het netwerk wilde zich echt beter profileren en bekend worden in het zorgland-schap in de regio Eemland. Dit is slechts voor een klein deel gelukt.

##### Doelstellingen - resultaten

###### 1. De (publieks)informatie op de website van het netwerk is up to date

In de eerste maanden van het jaar is veel informatie op de website geactualiseerd (en daarna accuraat bijgehouden): de homepage is vernieuwd, de informatie voor zorgverleners is uitgebreid en vernieuwd, de informatie voor patiënten en naasten is nu geheel voorzien door de landelijke koepel van netwerken Fibula en de koepel voor PZ (PZNL). In oktober werd de server waar het CMS systeem was ondergebracht, gehackt en ging een deel van de informatie verloren.

Eind 2020 zijn plannen uitgewerkt om de websites van de netwerken in het land bij Palliaweb (landelijke kennis-website van PZNL) onder te brengen. De voorbereidingen zijn getroffen. De migratie vindt in maart 2021 plaats.

2. *De informatieverstrekking aan professionals is tijdig en nuttig, uitnodigend en motiverend*

In het tweede kwartaal heeft de netwerkcoördinator veel informatie verspreid die nuttig was m.b.t. de eerste fase van de coronacrisis. Voor een deel betrof het informatie die vanuit het landelijke niveau, op Palliaweg bijvoorbeeld, werd aangeboden. Voor een deel specifieke informatie uit de regio. In juni is een informatiekaart palliatieve zorg met een covid-19 routewijzer en een bescheiden sociale kaart van de regio aangeboden. Eind maart verscheen een extra nieuwsbrief gewijd aan Covid-19. Nieuwsitems van verschillende aard werden doorgestuurd naar de contactpersonen in de organisatie van de netwerkleden.

Over de scholingen (inclusief de annuleringen) is tijdig gecommuniceerd met de contactpersonen in de lidorganisaties zodat de informatie bij de juiste zorgverleners aan zou komen.

Overleggen konden ondanks de fysieke afwezigheid van de netwerkcoördinator doorgang vinden dankzij een abonnement op Zoom.

3. *De nieuwsbrief voor professionals (en andere geïnteresseerden) is 4-5 keer verschenen*

De nieuwsbrief van het NPZ Eemland is in 2020 zes maal verstuurd.

4. *Tijdschrift Pal voor u, bevat een actuele regiogids over de PZ in Eemland, 500 exemplaren zijn verspreid*

Ook in 2020 is de regiogids die elk jaar in het tijdschrift Pal voor u wordt ingelegd geactualiseerd. 500 tijdschriften zijn in september ontvangen. De distributie heeft iets later plaatsgevonden met behulp van de conciërge van Beweging 3.0. Onder grote dank van de alsmaar thuiswerkende netwerkcoördinator. De stuurgroep heeft bij het opstellen van de begroting 2021 als onderdeel van de subsidieaanvraag in juni besloten Pal voor u in 2021 niet meer op te nemen. De kosten zijn op het geheel van de begroting hoog en het gebruik ervan door de doelgroep (zorgvragers, het publiek) is onbekend.

5. *Er is een actuele folder van het netwerk PZ Eemland in gebruik*

Gezien de ontwikkelingen rondom de nieuwe samenwerkingsafspraken en governance van het netwerk en daarmee de onduidelijkheid wie in de nabije toekomst lid zou blijven is afgezien van het maken van een flyer met informatie over het NPZ Eemland als zodanig. Snelle herziening lag op de loer. Uit het hospiceoverleg kwam in het najaar de vraag de folder over de hospicevoorzieningen in de regio te vernieuwen. Dit is in een gezamenlijk proces gebeurd. Hierin is ook informatie over het netwerk opgenomen. De folder is sinds medio december beschikbaar.

6. *Het netwerk is beter bekend en de activiteiten zichtbaar*

In de bekendheid van het netwerk en wat het te bieden heeft zijn een paar stappen vooruit gezet. Om enkelen te noemen. Kaderartsen PZ en gespecialiseerd verpleegkundigen zijn verzameld in casusbesprekingen, in de werkgroep transmurale samenwerking PZ en gemakkelijk bereikbaar voor de netwerkcoördinator. Daar komen ook vragen voor ondersteuning uit voort zoals bij de zelfevaluatie PZ, uitbreiding van de PaTz teams in de regio, en samenwerking met bijvoorbeeld het Centrum voor Levensvragen Eemland. Er is een overleg ontstaan tussen kartrekkers PZ binnen de muren van de VVT instellingen. In de voorbereiding en uitvoering van het scholingsprogramma waren meer leden betrokken dan voorheen. En niet in de laatste plaats hebben de gesprekken met alle lidorganisaties in 2020 gezorgd voor meer bekendheid en duidelijkheid over de samenwerking in een netwerk voor goede palliatieve zorg in de regio.

Tot slot zou een interview plaatsvinden met twee gespecialiseerd verpleegkundigen PZ en de netwerkcoördinator met Radio/TV Utrecht in het kader van de internationale dag van de PZ. Het werd verschillende malen uitgesteld en heeft nog niet plaats kunnen vinden.



## Bijlage 1. Begroting en realisatie NPZ Eemland 2020

De begroting van het Netwerk Palliatieve Zorg Eemland 2020 hieronder, bevat de onderdelen zoals die in de subsidie aanvraag voor het netwerk voor 2020 zijn aangevraagd en toegekend. Het totale subsidiebedrag is met bijna € 2.000 verhoogd (ten opzichte van de aanvraag) in verband met de prijsindexatie voor dit jaar.

In de realisatie zijn de kosten van activiteit A (salaris- en overheadkosten netwerkcoördinator) ook verhoogt met de OVA van 2.3%. De kosten van activiteit B tot en met D zijn de werkelijk gemaakte kosten (door middel van facturering).

De begrote kosten voor deskundigheidsbevordering, activiteit B vallen veel lager uit omdat het scholingsprogramma slechts ten dele is uitgevoerd (zie hoofdstuk 3). Hetzelfde geldt voor de bijdrage aan activiteiten in de regio van het consortium Septet, activiteit C. Deze hebben niet plaatsgevonden vanwege de Covid-19 pandemie. De kosten voor communicatie en PR vallen in totaal ongeveer € 500 hoger uit vanwege de flyer die in samenwerking met en over de hospicezorg in de regio is gemaakt.

In totaal blijft € 3.610 van de toegekende subsidie over.

Tabel 2. Begroting en realisatie NPZ Eemland 2020

Omschrijving	Uitgaven	Inkomsten	Realisatie
Subsidie VWS 2020		€ 69.417,00	
OVA (2,3%)		€ 1.594,00	
<b>ACTIVITEIT A Coördinatie</b>			<b>€ 62.056,82</b>
Salariskosten coördinator: 52 weken à 22 uur per week à €47,08 per uur	€ 53.859,50		€ 56.415,29
Overheadkosten: 10% van de salariskosten coördinator	€ 5.350,00		€ 5.641,53
<b>ACTIVITEIT B Deskundigheidsbevordering</b>			<b>€ 1.075,50</b>
Scholingsprogramma	€ 3.500,00		€ 575,50
Zaalhuur en catering	€ 1.000,00		€ 500,00
<b>ACTIVITEIT C Netwerkstructuur</b>			<b>€ 447,45</b>
Bijdrage Septet (consortium)	€ 500,00		
Vergaderkosten	€ 300,00		€ 447,45
<b>ACTIVITEIT D Communicatie en PR</b>			<b>€ 3.821,16</b>
Netwerkbeheer	€ 1.500,00		€ 1.315,88
Website hosting Fibula	€ 300,00		€ 300,00
Pal voor u en ander drukwerk (folder NPZ)	€ 1.484,50		€ 2.205,28
<b>Totalen</b>	<b>€ 67.794,00</b>	<b>€ 71.011,00</b>	<b>€ 67.400,93</b>